

**De Ivre Sistendi, Et Manvvm Iniectione, Qvam Vvlgo
Arrestationem Vocant, Svccincta Explicatio**

Peck, Pierre

Antverpiæ, 1589

Quis aut quorum bona legitime arrestentur. Caput 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63495](#)

De Jure Sistendi.

lares non extenduntur. Qua de re plurima
cumulat Rebuffus in tract. de priuil. scholar.
cap. 125. cum cap. seq.

13 Eodem modo gaudebunt hoc priuilegio
homines suburbani, Rebuff. d. art. 6. gl. 3. nu.
42, versi. idem dicerem. quia suburbani in fa-
uorabilibus appellatione ciuium veniunt. l.
ædificia. ff. de verb. signifi. quod latius Alciat.
Cepol. & alij, tum ibi, tum ad l. 2. tum ad l. Al-
phenus. ff. d. tit. explicant.

Qui, aut quorum bona legitimè ar-
restentur. Cap. 4.

ARGVMENTA.

Debitor manifestè inops, virum arrestari possit. n. 1
Cedere bonis, qui non possint. nu. 2.

Debitor qui bonis cedere nō vult, aut non pōt, ad hoc
damnari, vel se obligare potest, ut creditori exo-
peris suis satis faciat. nu. 3.

Arrestari an possit aduena quem quis statim reces-
surum sciuit. num. 4.

Citatio ante arrestationem non requiritur. n. 5.

Debitor in diem, vel sub conditione an sisti possit. n. 6

Debitor etiam facti arrestari potest. n. 7.

Diffamans à diffamato arrestari an queat. num. 8.

Fideiussor, an arrestari possit. num. 9.

Heres debitoris an rectè arrestetur. n. 10.

Pecunia debitori debita utrum arrestari queat. 11.

Factores & Institutores mercatorū arrestari pñt. 12.

Procurator, quia alieno nomine contraxit, rectè sisti-
tur. numero 13.

Clericus debitor, an & à quo arrestetur. num. 14.

Testi-

- Testimonij dicēdi cā arrestare licet, & executores. 15.
 Reus ab actore, item actor à reo arrestari possunt, ve
 respondeant positionibus & articulis. nu. 16.
 Ciuis an pro debito ciuitatis arrestetur. nu. 17.
 Res quæ pro parte est debitoris, an tota arrestari pos
 sit. numero 18.
 Creditor an rectè petat debitorem arrestari in cuius
 bona missus fuit. num. 19.
 Apparitor cui mandatum arrestandi datum est, an
 possit arrestare, si index mandū moriarur. n. 20.
 Defructuatores bonorum obligatorum rectè arrestā
 tur. nume. 21.
 Vectigalia non soluentes, detineri possunt. num. 22.
 Contumax quoque rectè sistitur. num. 23.
 Animalia pro damno dato licite detinentur. n. 24.
 Res proprie, an arrestari possint. num. 25.
 Fructus in fundo meo ab alio posse iacentes, vel
 existentes, arrestare possum. num. 26.

PROXIMA huic questio est, quis, & cuius
 res arrestari possunt. Et regulariter qui
 dem constat debitorem cuiusque, quacunque
 legitima ex causa fisti & detineri posse, teste
 Mansuerio, in sua praxi. tit. de execut. & sub
 hast. circa initium: sicut ex legis dispositione,
 cum periculum fugæ subest, capi & apprehen
 di potest. l. ait prætor. § si debitorem. ff. quæ in
 fraud. credito. l. generali. C. de decur. libr. 10.
 adeo ut plerique existiment nihil referre, etiā
 si constet debitorem illum propter manifestā
 inopiam soluere non posse, cum & ex operis
 suis, & mercede diurna, deductis tamen prius
 alimentis, tantum corradere posset, vnde cre
 ditori

De Jure Sistendi.

ditori fiat satis. Roman. num. 8. & Ange. cum aliis ad l. pro herede. §. si quid tamen. ff. de acqui. hered. non multo aliter, quā is qui ab alio redemptus est, donec premium redemptionis soluerit, detinetur. l. senatus. §. fin. ff. de legat. 1. l. qui testamento. paragrap. potestatis. ff. de testa. Quid igitur, si nec ex eo villa utilitas separari possit? Quid si nihil penitus artis sciat? Ange. citato loco, & Angelum ibi num. 7. se-
cucus Roman. in simili respondent, quod cre-
ditor non potest petere se immitti in ius, vel
rem debitoris, si ea immissio nullum ipsi lu-
crum adferret. Atqui mores nostri acerbiores
sunt, etiamque hi aut carceri mancipan-
tur, aut boniscedunt. Cedere verò non pos-
sunt, si nequitia, profusione, culpáve sua in
paupertatem inciderint, dolóve malo, cum se
soluendo non esse scirent, cōtraxerint. l. sunt.
ff. de re iudic. doct. ad l. 2. & vlt. C. qui bo. ced.
poss. Sunt etiam interdum, qui in carcere ma-
nere, quām aut creditorí seruire, aut bonisce-
dere mallent. Sed ad seruitium præstandum
quod attinet, audiendos non esse respondit
Rodericus decl. l. 2. foro II. li. 3. c. incip. Quero
tertiò, existimatque præcedenti capite, statu-
tum valere, quo cautum est, debitorem opera-
ri debere creditorí, donec debitum fuerit satis-
factum, cum secundum l. 12. tab. etiam dila-
niandus creditoribus datus fuerit. Videtur i-
taque aduersus Bartol. & Romanum sentire,
ex iuris communis dispositione illud non li-
cere: quia ob æs alienum seruire liberos credi-
toribus

toribus, iura compelli non patientur respon-
dit Imperat. in l. ob æs. C. de actio. & obliga-
tum quia hoc valde extraneum & diuersum
est ab obligatione contracta, vt ibi ait Bal-
dus, tum quia hæc seruitus est cōtraria liber-
tati, cui debitum pecuniariū eequari non po-
test. l. plane. 2. de leg. 2. Sed hoc intelligunt a-
lij, si vellet creditor debitorem vel in perpe-
tuam seruitutem trahere, vel ad sordidissimā
quæque obeunda vrgere. Salic. & Fulg. ibi. tū
verò cōstitutio illa de liberis debitoris loqui-
tur: de debitore verò qui promissum facere nō
potest, & cedere bonis non vult, non loquitur:
aliasque qui soluendo non sunt, carceri de iu-
re mancipari possunt. l. 2. §. tutores. ff. de su-
spect. tutor. Quapropter in ea opinione ver-
sor, vt existimem, debitorem si aliud non ha-
bet, & bonis cedere non velit, aut non possit,
in hoc damnari posse, vt deductis alimentis,
ex operis suis satisfaciat, aut creditor libera-
liter, moreque aliorum in seruiat: iuxta ea
quæ notat Bald. ad d. l. ob æs. in versicu. extra
glossam. & alij ad d. §. tutores. & ad l. nemo.
de exact. trib. C. li. 10. Certum est enim, quod 3
posset quis alicui creditori se obligare ad ope-
ras suas tamdiu, quo usque per precium ope-
rarum, pecunia debita solueretur: quia ista
non est species seruitutis, sed quidam modus
soluendi debitum, adhibita moderatione &
miseratione. Bald. ad l. 1. col. penult. versic tu
concorda. C. qui bo. ced. poss. leges autem &
statuta potissimum considerant ne creditores

D cre-

De Iure Sistendi.

credito suo fraudentur, ut ait Paris. consil. 99.
incip. Iste Ioann. num. 2. lib. 3. Vnde non ma-
le dixisse videtur D. Praeses Nicol. Euer. in lo-
co à seruo ad monachum. col. 3. quod etiā ser-
uus potest arrestari, & pro debito detineri.

Quid autem si quis cum eo contraxerit, quē
statim recessurum esse sciuit, cuiusmodi esse
solent aduenæ & peregrini? hunc non posse
arrestare videtur; nam licet Bald. ad rubric. C.
de his quæ in fraud. cred. contrarium decide-
ris ait, quod licet creditor sciat illum recessu-
rum illico, non tamen credere debuit eum re-
cessurum antequam satisfaceret; communis
tamen sententia est, quod is, qui cum foren-
si, vel aduena contrahit, sciens eum statim re-
cessurum, conuenire eum ibi non potest. l. he-
res absens. §. proinde ff. de iud. semperq; pre-
sumitur forensis statim recessurus: & qui sic
cum eo contrahit, fidem illius secutus vide-
tur, suspectusque (ut ibi dicunt interpretes)
dici non potest, & ad cautionem de iudicio si-
sti præstandam, minimè compellitur. Bartol.
ibi. glo. ad l. 2. §. sed & si dubitetur. eod. titul.
& sequitur Lancfranc. ad c. quoniam contra-
ad verb. recusationes. num. 15. his verbis. Et
ideo si quis contraxerit cū forensi, & dicat, Do-
mine Iudex, habeo debitorem hic quem velle
detineri: nō poterit, quia hoc imputet sibi qđ
contraxit cum forensi. Hactenus ille. & pos-
set dicere Iudex, Tu vidisti quod habebat pi-
leum in capite, & calcaria in pedibus, debebas
esse cautus, & exigere solutionē, aut eam ilico
stipu-

ftipulari. Sed hoc ita accipiendum existimat post Bart. Bald. Costalium, & alios, Rodericus d. loc. cap. incip. Sed attende. num. 37. nisi aliqua essent expedienda tempore contractus, ut traditio rei emptæ. Quid enim si ab eo equū emi, & illius equi traditionem habere velim, id quod in sua potestate est? Finge etiam me equum peregrino vēdidisse; nam nisi exemplo pecuniam soluat, possum cū eo lege agere, ne detur illi fugæ occasio, cum re mea, quia fidem illius hoc casu non videor esse secutus, & si non dat, videtur delinquere & me decipe re. l. 3. ff. de pignor. act. & sic etiam qualicunq; modo, ratione delicti conueniri & arrestari posse videtur. Nam & in simili, qui in nundinis mercantur, eius contractus ratione, nundinis non obstantibus, conueniri possunt, licet alias pro aliis contractibus arrestari vel conueniri ibi non possent. l. vnic. C. de nund. & ibi Docto. Et sic intelligi posset id quod dicit his verbis Iason ad l. si ab arbitro in f. limitatione. Quando, inquit, quis contrahit cum aduena, & sic cum eo quem sciuit verisimiliter esse recessurum, licet nulla causa superueniat post debitum contractum, tamen eum volenter recedere absque satisfactione, potest facere personaliter capi. Et quod Bartol. Lancfrā. & alij dicunt eum capi non posse, intelligendum est, quando verisimile est quod fidem eius secutus est; aut saltem quando non apparet quod fidem eius, exceptis prædictis casibus, secutus non est. De quo Barbat, ad cap. si.

D ij num.

De Iure Sistendi.

num. 85. de for. comp. Ego autem puto quod nisi appareat fidem de precio esse habitam, aduenam arrestari posse ut soluat, aut caueat, si solutio ibi fieri debeat. Angel. ad d. l. heres absens. §. 1. num. 8 auxtra dictum Bald. Iason. & qui eos sequitur Romani, ad l. 2. ff. sol. mat. At in his quæ non cum ipso cōtractu, sed postea ex interuallo facienda sunt, aliorum sententialocum habere posset, quod & Costalius ad eundem §. 1. notat.

Ex quibus etiam non difficulter intelligi potest, nulla hic citatiōe praevia opus esse, sed ab ipsa arrestatione incipendum esse, alioqui enim fugam facile adornaret debitor, Castrēl. consil. vlti. libro 1. versic. Secundus articulus. Felin. in c. cum non ab homine. de iudic. Bal. ad l. cum fratrem. C. de his quib. vt indig. & ubi periculū est in mora, ibi partis citatio non requiritur, Alexan. & Iason ad l. fideiussor. §. satis datum. ff. qui satisda. cog. Iason ad §. 1. nū me. 89. instir. de act.

Quinimo, quod amplius est, etiam pendente lite arrestari posset in eiusmodi casu. Quia licet pendente lite nihil sit innouandum. l. 1. ff. nihil no. app. pend. tamen si periculum fugæ immineat, vel alias æquum iudici visum fuerit, vrgebitur arrestatus, ut caueat de iudicato soluendo, quia litis contestatio damnum creditor ad ferre non debet. l. non solent. ff. de reg. iur. & remedium extrajudiciale non impeditur per litis pendentiam ex noua causa, teste Ripa, ad c. 1. num. 88. de Iud. Decius cōsi.

562.

562. nume. 8. Iason ad l. vinum. num. 3. ff. si cert. petat. & ad l. 2. ff. de iurisd. om. iud. Alex. consil. 105. lib. 3. Angel. ad l. neminem. C. de exact. tribut. & sequitur Iason. in d. l. si ab arbitro. num. 6. versi. Quid si lite pendente. his verbis. Quid si lite pendente contra debitorē. incipiat debitor esse nō soluēdo; an pēdente lite poterit tanq̄ cōtra suspectū impetrari captura personæ à iudice? videtur qđ non, quia lite pendente nihil est innouandum. l. 1. & 2. C. vt lite pendent. facit quod notanter dicit Bald. ad l. 3. C. de seruit. & aquā. quod pendente iudicio super re quam peto, non debeo propria auctoritate ingredi possessionē talis rei: quia via quam elegi, hæc mihi pateat. l. si mulier. §. fin. ff. quod met. caus. Contrarium est verum, quia licita est capture personæ ante iudicium. ergo etiam eo pendente; quia litis contestatio nō debet creditorī damnum adferre, neque debet esse deterior conditio creditoris, qui litem contestatus est. l. non solet. ff. dereg. iur. hactenus Iason: & plura ad istius cōfirmationem adducit Paris. consil. 99. num. 3. lib. 3.

Et hæc non solum in debito puro, verum 6 etiam in debito in diem, locum habent: quia licet ante diem agens, non solum exceptione repellatur, l. cedere diem. ff. de verb. sign. l. vni. C. vt act. ab hered. l. quod in diem. ff. de compens. Bart. ad l. ita stipulatus. ff. de verb. oblig. l. i. §. fin. ff. quando dies. vtusti. leg. ced. verū etiam à Iudice ex officio repellī possit, glo. ad il. vbi pactum. C. de transact. Bartol. ad l. lecta.

D iiij ff. si

De Jure Sistendi.

ff. si cert. peta. nihilominus tamen, debitor in
diem, si periculum est de fuga, & non aliter, si
sti arrestari que potest, teste Bart. Bald. Roma.
& aliis ad l. si debitori. ff. de Iud. In omnibus
enim bona fidei iudiciis (inquit Papinian.)
cum nodum dies prestandae pecuniae venit,
si agat aliquis ad interponendam cautionem,
ex iusta causa condemnatio fit. l. in omnib.
eo. tit. & est elegans textus, & ibi gl. ad l. quæ-
sitem. ff. de pignor. vbi ita loquitur Vlpianus,
Quæ situm est, si nondum dies pensionis ve-
niat, an & medio tempore, persequi pignora
permittendum sit? & puto dandam pignoris
persecutionem, quia interest mea, & ita Cel-
sus scribit. Quod & in stricti juris actionibus,
vel iudiciis locum habet. l. 2. & 3. de conduct.
cau. dat. l. si creditores. ff. de priui. credito. etiæ
ut quis chirographum suum agnoscat, ut cen-
suit Senatus Parisiensis teste Costalio ad d. l. in
omnibus; quia interea aut mori posset, aut fu-
gere; sed interim sustinetur executio, donec
dies aduenierit. l. in lege Aquil. ff. ad l. Aquil.
Sic si commodato dedi alicui rem meam, pos-
sum repetere, non statim, sed aliquo tempore
transacto, quod ex iudicis arbitrio decernetur:
quia ex quo dedi commodato, tempus aliquod
transire debet, ne alioqui inutile esset commo-
datum. l. 3. C. commod. Si tamen commoda-
to dedi alicui, de quo suspicio est ne fugiat, e-
tiam ante tempus repetere possum. Bal. & Do-
cto. ibi. Sic si est pactum factum inter credito-
rem & debitorem, ut liceat creditori ingredi
propria

propria auctoritate possessionem rei hypothecatae, non poterit creditor pacti illius utilitate vti, nisi præcedente mora, super obligacione principali. l. debitores, & ibi Bartol. C. de pigno. l. soluitur. §. 1. ff. quibus mod. pignor. vel hypot. sol. sed hoc verum est, nisi subsit iusta causa, quia fortè dubitat probabiliter debitorum deceffurum: eo enim casu, etiam ante moram, ingredi potest, teste Barto. ad l. 3. ver. Item quero quando, quia ius executionum ex pacto competens potest ex causa exerceri ante tempus. d.l. quæsumus. Et hanc sententiam quod debitor in diem suspectus, cōueniri potest ut caueat de soluendo die adueniente, latè confirmat Paulus Parisius d. consil. 99. incip. Iste Ioannes. libr. 3. per d.l. in omnibus; & quia mora periculum creditoris posset adducere, si fortè debitor postea ausfugeret, & inanē faceret creditoris actionem. Anchor. consil. 192. Decius consil. 75.

Quibus rationibus motus vir eruditus Rodericus Zuarez Hispanus, ad l. post rem iudicatam, ff. de re iudi. in declar. legis regni. in 7. limit. ostendit creditorem tempore priorem, sed in diem præferri aliis creditoribus posterioribus, quorum dies iam cesserat, quando est periculum in mora. Quæ decisio Roderici, cum sit elegans foroqué seruiens, subiiciam „ eius verba. Quidam mercator diues (inquit) „ rupit & fugit, ut multories faciat eiusmodi, „ quando vident se diuites esse, & dimisit iste „ mercator aliqua bona, non tamen tanta ut

D iiiij suffi-

De Jure Sistendi.

sufficeret omnibus statim fuga arrepta, venirent multi mercatores, & inter omnes erat unus, qui habebat obligationem cum hypotheca bonorum, qui erat prior tempore omnibus aliis aliorum obligationibus: attamen dicta obligationis solutio erat in diem, quem dies adhuc non venerat. Petebat omnes executionem obligationum suarum. Iste cuius obligatio erat prior tempore, petebat etiam executionem, & dicebat se preferendum ex regula, qui prior est tempore, potior est in iure. Opponebatur vero ei, quod non erat audiendus, quia nihil poterat petere, ex quo dies destinata solutioni nodum venerat: & etiam quidam Iudex dimisit eum ex hac causa desperatum, qui venit ad me proremedio, & aliis duabus vicibus habui de facto, & consuli in fauorem istius mercatoris, illum esse aliis preferendum, dato quod dies solutionis nodum venerat, ex eo quia debitor fugerat: & motus fui per textum singulariter, in d. l. quae situm. ubi est casus, iuncta glo. quod etiam si dies pensionis, & sic solutionis nondum venisset, tamen ex iusta causa potest creditor persequi pignora, & agere hypothecaria pro debito, ut quia recessurus putabatur. Hinc est quod Bart. ad l. 1. C. de conduct. ex leg. commendat illum textum, dices esse ad hoc singulariter, quod omnis debitor fugitiuus potest capi & detineri ante diem. Hactenus Rodericus. Et idem decidit Bald. in l. vbi. C. de iur. dot. Math. de afflict. decis. 108. incip. Procura-

curator. & Benenutus in tract. de decōctorib.
parte 3. in fin. Et quamvis pro debito in diem
vel sub conditione nulla adiudicatio fieri pos-
sit, vt ait Bald. consi. 135. incip. in causa. lib. 2.
per l. Fulcinius. §. si in diem. ff. quis ex cauſ. in
poss. eat. potest tamen bene peti, vt caueatur
ex causa, secundum prædictos Doctores.

Quod autem de debito in diem dixi-
mus, idem & in debito sub conditione locum
habet, arg. l. omne æs. ff. pro socio. vbi ante cō-
ditionis euentum, si imminet periculum su-
spicionis, potest creditor petere, sibi caueri per
fideiassoris dationem; quod & ibi contra de-
bitores suspectos, & pro eorum creditoribus
annotat Bal. qua in re, & dictum Rodericum
iam d. loc. num. 4. in fin. versi. Accedat text. &
latius in quinta limitatione dicto loc. & Iaso-
nem ad l. vinum, num. 3. ff. si cert. pet. & Fran-
ciscum à Ripa, ad c. 1. num. 88. de Iudic. se-
quaces habet; & ante hos quidem Ang. & alij ple-
rique ex vetustioribus, ad d. l. quælitum, prio-
res tradiderunt. Nam quod Albericus contra-
rium existimat. ex eo quod d. l. quæsitum, de
debitore in diem loquitur, nō de debitore sub
conditione; & quod quando debitum est in
diem, est nata actio & obligatio, secus quādo
est sub conditione. d. l. cedere diem. nihil mo-
uet: eadem enim est ratio, eadem est æquitas,
eadē ergo debet esse iuris dispositio. l. adige-
re. ff. de iur. patro. Alioqui enim creditor sub
conditione, debito suo facile frustrari posset,
adeo, vt his Alberici rationibus, quæ in fron-

D v te a-

De Iure Sistendi.

te aliquid habent, in recessu verò nihil, nimis
facile motum fuisse Iasonem arbitror, adl. pe-
cuniam. num. 9. ff. si cer. pet. Ideoque etiam a-
libi de veritate huius ampliationis, quam ante
animosè tutatus erat cepit dubitare. Porro
autem vniuersa hæc cautionis interponenda
ratio, per quam arrestum euitari posset, ex di-
scretiōe & arbitrio eius qui iurisdictioni præ-
est, dependet. d.l. in omnibus. quod & apud
Tiraquel. in tracta. de vtroque retract. §. 1. gl.
18. nu. 44. cum seq. multis videre licet.

7. Et hæc quidem de debitore, tam quantita-
tis quām facti; memini enim quendam fuisse
arrestatum Louanij à suo domino, cui promi-
serat se seruiturum Antuerpiæ, in arte confi-
ciendorum vitreorum, ad aliquot annos, eo-
que in scio aufugerat, vt aut factū promissum
præstaret, aut ad id quod intererat damna-
retur.

8. Idem dici posse puto de eo qui alium diffa-
mat, aut illum iactitat suum esse debitorem;
Nam vt ait Bartholomeus Blarerius ad l. diffa-
mari. cap. 1. num. 21. C. de inge. ma. diffama-
tus vbiunque locorum diffamatorem suum
deprehenderit, protinus contra eum apude-
ius loci iudicem experiri, ac eius iudicis offi-
cium inuocare potest.

9. Eadem etiam ratio est fideiussoris: quia o-
mnis fideiussor, fugitiuus & suspectus, ante
diem eadem illa ratione sisti, capi, & detineri
potest, teste Ioan. Constan. ad constit. reg. art.
66. incip. Et quanto celles. coll. fin. versi. nota

præ-

præterea Baldus tamen quem allegat ad d. l. j.
C. de cond. ex lege, de debitore, non etiam de
fideiussore, loquitur. Quinimo ut Bal. voluit
ad cap. cum contingat. col. 5. de dolo. quando
reus & fideiussor obligarunt personam suam
& renunciatio facta est, reo capto seu detento,
detineri etiam potest fideiussor, & non captu
ra seu prehensio, sed solutio rei, liberat fideiuss
forem, sicut pendente lite contra reum, non
impeditur executio contra fideiussorem. Bal.
ad l. fin. C. de fideiuss. Quod quo pacto intel
ligendum & restringendum sit, latius tomo j.
arti. 11 gl. 3. nu. 25. cum seq. explicat Rebus
fus, & hunc secutus Petrus à Duennas ad reg.
iur. 276. incip. executio potest fieri. Quo in lo
co quatuor limitationes, & restrictiones rece
set, ad illam regulam pertinentes. Quid igitur
de eo constituemus, quia tanquam principalis
alterius obligationi subscripsit? Vnus ex mul
tis Zasius respödet ad l. si ita. §. Chrysogonus.
ff. de verbo. oblig. num. 3. eodem modo hunc
conueniri posse, atque si principaliter scripsis
set. l. fideiussor, §. 1. ff. de pignor.

Idem quoque iuris est in herede debitoris, 10
quia ad id, ad quod potest cōpelli defunctus,
potest compelli & eius heres. l. postulante. ff.
ad S. C. Trebellia. Crotus in repetit. l. nemo.
ff. de leg. 1. Rebus. d. loc. num. 74. Iason ad l.
diuortio. §. interd. num. 6. ff. solut. matrim. &
ex persona heredis, qualitas, seu natura debi
ti non alteratur. l. 2. §. ex his. ff. de verb. oblig.
Ideoque etiam instrumentū executoriū, non
sola-

De Iure Sistendi.

solum contra principalem, verum etiam aduersus heredes illius, executioni mandari potest, licet verbis legis, vel statuti id non exprimatur. Et si ex forma statuti debitor possit carcerari pro debito, heres etiam illius carceri recipi potest, teste Barto. & Ang. ibi. quia licet loquatur statutum de debitore, tamen heres debitoris etiam debitor dicitur, cum ille propriè debitor sit, à quo inuito debitum exigi potest. l. debitor. ff. de verb. sign. cuiusmodi heredem esse constat. In qua sententia reperio etiam fuisse Bald. ad l. per diuersas. C. mandati. Castrens. ad l. si deceaserit. ff. qui satisd. cog. Roman. ad l. alia. §. eleganter. ff. solu. matri. l. mol. & Angel. ad l. i. ff. de his quæ in testa. del. quia ex quo debitor est obligatus in instrumento, obligatio suorum heredum etiā virtualiter continetur, licet hoc in instrumento non exprimatur. arg. l. i. C. si cert. pet. l. si pactum. ff. de proba. Et exceptio quæ quotidie versatur in foro, de eo quod aduersarius non est nominatus in instrumento, hic cessat: & nominato Titio, videtur in eodem instrumento eius heres nominatus. Angel. ad l. creditores. C. de pignor. Alex. ad l. in ratione. i. ff. ad l. Falcid. Vnde & Castrens. ad d. l. postulante. respondit, quod etiam si statutum dicat, instrumentum esse mandandum executioni, contra debitorem in ipso instrumento comprehensum vel descriptum, mandabitur nihilominus executioni contra heredem eius, quamvis alias statuta de persona, ad personam nō extendantur.

tur. l. si verò. §. de viro. ff. sol. matrim. quia talis dispositio statuti, intelligitur repellere illā personam, quæ non est & non reputatur eadē persona, secus si reputatur eadem. ut in auth. de iure iur. à mor. præst. Quo casu verè nulla extensio, sed potius inclusio & interpretatio fieri dicirur, l. non erit. §. de eo. ff. de iure iuri. neque enim heres noua persona est, sed vna & eadem cum defuncto, l. heredē. ff. de regu. iur. & quæ eidem defuncto cum sua causa & vi-
tiis succedit. l. vitia. C. de acqu. poss. adeundo
que hereditatem, & sic cum debitoribus here-
ditariis quasi contrahendo, debitor cōstitui-
tur, §. heres. instit. de obli. quæ ex quasi contr.
Chassan. ad consuet. Burg. tit. des censes. §. 6.
glo. vlt. l. quod ipsis. ff. de reg. iur. adeo ut priuilegium heredis succendentis, sape non extinguit, aut impedit ius executionis. Bart. & Ia-
son ad auth. quas actiones. C. de sacros. eccl.
Salic. ad l. 3. q. 5. & 7. C. de pig. Dec. consi. 536.
Gomes. ad §. fuerat. Institu. de act. Rebuff. d.
tomo 1. de liter. ob. art. 3. glo. 3. num. 9. 10. &
seq. Multa quoque de his libr. 1. c. 1. Institut.
forens. scripsit Ioann. Imbert. excutiens illam
quæstionem, an heres defuncti debitoris, in
vim instrumenti habentis executionem para-
tam, possit prehendi, & in carcerem mitti. Et
quamuis distinguat hoc pacto, quod si ex sta-
tuto debitor possit prehendi, statutum aquæ
heredem ac debitorem obligat, si verò conser-
sum & promissionē consideremus, non; quia
heres à defuncto bona accipit, nō personam;

tamen

De Jure Sistendi.

tamen postea addit constitutionibus in Gal-
lia editis, etiam aduersus heredem, & in bonis
illius propriis executionem dari. Sed hæc la-
tius explicare opus non est, cum ad facien-
dum arrestum nobis sufficiat, heredem debi-
torem esse, aut pro debitore reputari. d. §. he-
res. non obstantibus etiam illis quæ scribit
Ioan. Papon. ad consuetudines Bourbon. tit.
des executions. §. 106. Ex quo nata est quæ-
stio vtrum clericus heres laici, coram iudice
ecclesiastico conueniri possit: qua de relatissi-
mè disputat Didacus Couuar. libr. practic.
quæst. c. 8. & Rodericus Zuarez d. loco, nu. 4.
quem, si libet, vide.

Quinimo etiam si heres minor sit 25. an-
nis, nihilominus (vt existimo) arrestari bona
eius possunt: sed an ipse met arrestari possit,
inferius dicemus. Ratio autem quæ me mo-
uet, hæc est, quod executio potest mortuo te-
statore fieri in heredem, & si iste heres fuit
minor, potest nihilominus fieri executio in
bonis quæ à defuncto ad eum peruererunt.
l. pupillus. iuncta glo. in §. sed & si creditor.
ff. de auctor. tut. l. 1. C. quand. decret. non
est op. Et cum minor curatorem non ha-
bens, ipso iure ex contractibus suis obliga-
tur. l. si curatorem. C. de in integr. restit. &
nisi soluat, aut bonis cedat, in carcerem con-
iiciatur. l. cum & filij. C. qui bon. cede. poss.
& quæ ibi notant Doctor. nihil dubito quin
etiam arrestari & detineri possit, iuuante cre-
ditorem communī iuris regula, quod cui licet
quod

quod plus est, utique ei id quod minus est, licere debet, cap. cui licet. de regu. iur. in 6. Et quod amplius est, arbitratur Iason consil. 88. incip. In praesenti. volu. 3. nec Fiscum quidem, & eum quia Fisco causam habet successionis, immunem esse. Sed cum de executione effusè & generaliter loquatur, dubito an in materia arresti eo iure vtatur Fiscus, de quo etiam paulò inferius latius dicemus.

Porro autem successorem debitoris sisti, vel arrestari posse, non est indistinctè & semper verum. Sunt enim plerique casus, quibus id non licet. Principio enim locum non habet infra tempus conficiendi inuentarij de bonis defuncti: quia intra illa tempora, à creditoribus vel legatariis, conueniri non potest, etiamsi aduersus defunctum sententia lata fuerit. l. fin. §. donec. & §. & si præfatam. C. de iur. delib. Baldus ad l. ait prætor. §. si quis. ff. de procur. Iason ad §. fuerat. nume. 6 i. Instit. de act. Boerius decis. 10. nume. 3. Chassan. ad consuet. Bourg. rubr. des successions. rubr. 7. §. 14. num. 9. Bald. ad l. per diuersas. q. 10. C. mand. Corneus consi. 221. lib. 4. Præses in loco à ratione legis script. coll. 4. Rebuff. ad ord. Reg. tomo 1. art. 9. glo. 2. num. 8. etiam si hereditas sit locupletissima, & notoriè sit soluēda. Bald. ad d. §. donec. & §. cum igitur. Idq; propter occupationē, quā habet in inuentorio cōficiēdo, teste Rode. d. lo. nu. 5. in fi. latius verò Augustin. Beroius, q. 57 incip. statuto. respondet statutū de arrestādo & capiendo debitore,

contra

De Jure Sistendi.

contra heredem, sub beneficio legis & inuen-
tarij, locum non habere, sed via ordinaria cō-
tra eundem procedendum esse. vt per Imo.ad
l.4. §. si prætor. ff. de damno infect. Et si cōtra
heredem tale quid tentatum esset, processus,
sententia, & omnia acta, essent ipso iure nul-
la, vt idem Beroius ait. Sed hoc non procedit
in herede conuento vt restituat usuras, quan-
do defunctus iussit eas restitui, vel cauit secū-
dum formam text. in c. quamuis. de usur. libr.
6. nam tunc propter periculum animæ, quare
bus omnibus longè preferenda est, restitutio
non debet differri, vt in l. sancimus. C. de sa-
cro san. eccl. c. cum infirmitas. de pænit. & re-
mis. & hanc limitationem ponunt Doc. in d.
§. donec. præcipue Iacobus de sanc. Georg. nu-
me. 2. Philip. Corn. num. 1. Zuarez in d.l. post
rem iudicatam. in 1. extensione. nume. 6. fol.
132. col. 1. ff. de re iudic. & ideo datur dilatio,
quia omnibus remanet ius suum saluū: quod
in isto casu non esset, cum animæ detrimentū
iam illatum, non per hoc postea tollatur. arg.
I tutor qui repertorium. in princi. ibi, vel si id
quod dilationem modicā expectare non pos-
set. ff. de administ. tuto. & pium defuncti pro-
positum sine vlla cunctatione adimpleri con-
uenit. l. nulli. C. de episc. & cler.

Secundò nō procedit, quoties heres inquiet-
aret alios ex causa hereditatis; nam tunc po-
test reconueniri ab eo, quem ipse prior con-
uenit. arg. text. in l. 2. in §. sed si agant. ff. de iu-
dic. & in authen. consequenter. C. de sent. nisi
illos

illos conueniat heres necessitate compulsus,
puta quia debitores hereditarij cum pecunia
fugiebat, quos fecit capi, vel domus vicini mi-
nabatur ruinam super domum hereditariā,
vnde petat cautionem damni infecti, vt in d.
l. 2. §. sed si agant. Ita expressè tenet Angel.
in eodem §. sed si agant. num. 3. & idem Ang.
vbi dicit ita se vidisse de facto practicari, & iu-
dicari, in l. 1. §. hæc stipulatio. versic. tertio fal-
lit. ff. si cui plus quam per l. Falci. quem sequi-
tur ibi Io. de Imo. nu. 10. Phil. Corn. in d. §. do-
nec. nu. 2. & Rodericus loco mox citato, n. 8.

Tertiò locum non habet, quoties peritur a-
liquid ab herede pro impensa funeris; tunc e-
nim non opponit de inuentario. Ita expressè
tenet Angel. in d. l. 1. §. hæc stipulatio, nume-
ro 16. quem seq. Philip. Corn. in d. §. donec. nu.
2. quod & ibi Ia. de sanct. Georg. num. 1. pro-
bat.

Quartò fallit quando cōuenit heres pro
legatis piis, non ferētibus dilationem; vt sunt
alimenta pauperum, qui interim fame peri-
rent, vt expressè tenet Angel. in d. §. hæc stipu-
latio. num. 16. versic. secundò fallit. quod di-
ctum sequitur ibi Ioan. de Imol. num. 10. vbi
dicit se ita vidisse practicari. Eandem opinio-
nem tenet Philip. Corn. in d. § donec. num. 2.
Iacob. de sanct. Georg. num. 1. Bar. de Chassā.
in consuet. Burg. in titu. des successions. §. 14.
col. 1. num. 9. fol. 281. In his enim in quibus
ius suum cuique saluum & integrum esse, ac
manere potest, non in his quæ moram nō ad-

E mit-

De Iure Sistendi.

mittunt, cōcessa est dilatio. l. tutor. ff. de auct.
tutor. Roderic. d. loco, in 1. extensione.

Postremò restringitur, quoties conuenit heres rei vendicatione, quia tunc conuenit ut quilibet possessor, non ut heres, vt in d.l. de eo. §. penult. ff. ad exhiben. Ita expressè tenet Odofre. Guil. de Cugneo, Bald. Salic. Pau. de Castr. & ibi Philipp. Corn. num. 1. Iacobus de sanct. Georg. num. 1. Ang. in d. §. hæc stipulatio. num. 16. & ibi Ioann. de Imol. num. 18. Roderic. Zuarez. in loco supra allegato, nu. 7. Iason confi. 88. lib. 3. Socin. reg. 135. fallent.

Secundò, arrestari vel conueniri successor non potest, quando est successor ex conuentione. Nam quamvis regulariter hereditas pāto dari non possit. l. stipulatio hoc modo. ff. de verb oblig. excipiuntur tamen casus non nulli, vel favore militum, l. licet. C. de pact. vel in gratiam matrimonij contrahendi. Zaf. & alij ad d. l. stipulatio; & his iis/dē casibus, heres eiusmodi in debitū hereditariū non succedit: qñquidē non iure hereditario, sed ex pacto & cōventione succedit. Mās. in sua prax. rub. de exec. §. itē qro. col. 2. Ego verò hic subsisto, & de ea restrictiōe ad modū dubito; quia pactio huiusmodi, licet ex cōuentiōe natcaē, facit n̄ sepe eū q̄ sic pactus est, heredē esse. Quid. n. si de maxima parte bonorū inita sit, nullusq; alijs heres instituaē minima parte bonorū legatis exhausta? Rursū verò aperta effert via fraudib. si hac rōne onus æris alieni liceret euitare. Memini mulierē quādā inter viuos facta do-

na-

natione, sibiisque rerum omnium possessione
seruata, ita cum nepote suo conuenisse, ut om-
nia eius bona mobilia haberet post eius mor-
tem, nullaque creditorum obnoxius foret, cum
tamen eo in loco ubi id factum fuit, apprehen-
sor bonorum mobilium, ad exsolutionem ex-
tris alieni teneatur. Consultus cum aliis quibus-
dam, respondi ob presumptam fraudis conie-
ctionem, nepotem illum stipulatorem, ab eis
alieni præstatione immunem non esse: quia
alioqui facile deciperetur creditores, nisi habe-
rent hypothecā. Interim verissimum esse puto,
quod si inter maritū & vxorem concuerit in cō-
tractu antenuptiali, quod vxor habebit præ-
moriente marito medium, vel aliquā partē bo-
norū, absque ullo onere exris alieni; eo casu
ipsa quidem creditoribus obnoxia erit; sed co-
gentur heredes mariti, aduersus eosdem credi-
tores eandem vxorem indemnem conserua-
re, atque defendere. In qua opinione etiam vi-
detur fuisse Chassa, ad consuetu Burg Rubri-
des droitz, & app. des gens mariés. §. 10. Eo-
dem modo accipendum puto, quod dicitur
in eum qui hereditati renunciauit, executio-
nem nō dari, ut scilicet procedat si nunquam
alias hereditatem adiit: nam si adiit & vendi-
dit, certè ut à creditoribus conueniri, ita etiā
sisti poterit, iure suo aduersus emptorem here-
ditatis saluo. l. ratio. C. de hered. vel act. vend.

Singularis quoque successor, & qui heres
non est, non ex promissione seu debito defun-
cti, qua minime ligatur, sed tantum ut rei mo-

E ij bilis

De Iure Sistendi.

bilis alienæ possessor, arrestari potest. l. 1. §. si
heres, ff. ad S. C. Trebell. l. fin. C. de hered. act.
Et in his, in quibus singularis successor, cuius
modi est legatarius rei alicuius, paratam exe-
cutionem habet, sicut defunctus ipse haberet,
prout semper habere videtur, Bald. ad l. ex le-
gato. C. de legat. Rodericus d. loco, in l. exten-
sione, num. 12. in fin. in iis etiam casibus, è co-
uerso sisti potest. Doct. ad l. si debitori. C. si ad-
uers. cred. præscript. gl. ad l. ea lege. C. de con-
dict. ob caus. Iason ad l. quædam. §. nihil in-
terest. num. 7. ff. de eden. & in l. ait prætor. nu-
10. ff. de iure iur. & ad l. si unus. §. ante omnia.
num. 5. ff. de paet. & ad d. l. 1. §. si heres. nu. 4.
Et ideo possessor bonorū hereditatis, via exe-
cutiua conueniri non potest. Barto. ad l. con-
trouersia. num. 7. ff. de transact.

Quod de herede debitoris diximus, idem
in debito debitoris nostri locum habet; Quia
licet debitor debitoris, quem creditorex con-
tractu vel quasi contractu obligatum non ha-
bet, detineri & arrestari non possit, vt notat
Romanus consil. 224. incip. Ista captura, sed
executio sententia cōtra debitore latē, subin-
de aduersus eum mandatur executioni. l. 2.
C. quand. fisc. vel priuat. Id quod latē & elegā
ter explicat Rodericus Zuarez. ad l. postrem.
cap. incip. Secundò quæro. ff. de re iud. potest
tamen creditor, id quod suo debitori ab alio
debitur arrestare, usque ad quantitatem debi-
ti concurrentem. Rebuff. ad constit. reg. tom.
1. tract. de liter. obl. arti. 12. glo. vñica. nu. 22.
etiamū

etiam si de debito nō constet illico per literas, sed postea intra breue tempus, de quo mox dicemus, constare possit. Phirtus ad consuetud. Aurelia.tit.de execut. ex locat. cap. 9. argu. d.l. 2.C. quam fisc. vel priuat. l. heres. in fin. ff. ad Trebel. & debitorem debitoris auctoritate iudicis, ad certum aliquem diem citare, ut veniat si velit, & audiat rationes arresti proponi, beneque ac iuste factum esse declarari; Tum verò, ut d.art. 6. gl. 3. nume. 64. Tradidit Rebuff. vbi in iudicium venit, interrogatur an & quantum debeat, vel an res debitoris eiusmodi, & quas res detineat, quod & sub iuramento dice recogitur: si se aut debere, aut detinere constitetur, præceptū ei fieri, ne cuiquam sine iudicis aut creditoris voluntate tradat, néve debitori soluat, quod deinde principali debitori significatur, diesque ei dicitur; quo die si compareat, & iustum causam non alleget, cur arrestū sustineri non debeat; Iudex ex ea pecunia sic arrestata, creditori soluendum esse decernet, seu alias rem illam distrahi, & distractæ rei preciū, dicto creditori numerari præcipiet. Proprius verò ad nostros mores accedens Misurius in sua dicta praxi, tit.de execu. coll. 7. ver. Item si creditor, asserit quod postquam creditor pecuniam debitori suo debitam arrestauerit, sufficit ut præceptum fiat debitori debitoris sub pena, ne debitori soluat, vel res eius dimittat. Ethic quidem si rursum debitori suo hoc significauerit, ipse à creditore suo ad soluendum, arresto prius amoto, compelli non

E iij po-

De Jure Sistendi.

poteſt, quamuis à creditore creditoris ſui arreſtante vrgeri poſſit ad pecuniam illam debitam apud iudicem deponendam: ne alioqui eadem difficultate ab eo conſequatur pecuniam arreſtatam, qua debitū ab ipſo debitorē aſſequi non poтуit. Gaudent enim, & ſaρe etiā procurant debitores, vt, quo facilius moram ſoluendi trahant, pecunia quam debent, apud ipſos arreſtetur. Cum verò eam pecuniam petente creditore depoſuit, vel non pe‐tentē, creditori ſuo non ſoluīt, etiam ſi ad certū diē ſub pæna & addito iuramento ſoluere p̄mifſiſet, nō tenetur, quia iuſſus iudicis & à mora, & à pæna, & à periurio excuſat. I. non videtur. §. qui iuſſu. ff. de reg. iur. I. ſi. ff. de leg. commiff. Rebuff. d. loco. Lucas de Penna. ad l. vii. C. vt nullus ex vicar. lib. 11. Practicus Ferrar. in form. ſequeſt. ſeu ſaxan. coll. penul. Bart. & Dyn. ad l. creditor. ff. de ſolu. Anchor. confi. 64. Dec. confi. 25. Iaſon confi. 26. lib. 3. Decif. Neap. 150. Barbat. confi. 29. lib. 3. Cu‐manus confi. 185. Caſtreñſ. confi. 285. libr. 1. preterquam ſi debtor debitoris (quod, vt di‐xi, ſaρe fit.) ex malitia & improbitate ſua, im‐pedimentum iſtud arreſti ſollicitauerit. Felin. ad c. fin. de teſt. & ad c. fin. de for. compet. arg. I. & qui data. ff ex quib. cau. maior. Barb. con‐fi. 56. lib. 1. Hieronimus Cag. ad d. §. qui iuſſu; vel ſi tam notoriè videatur arreſtū eſſe ini‐què aut perperam factum, vt nullo iure deſen‐di, aut ſuſtene queat, teſte Decio ad d. §. qui iuſſu. & latius Iaſon d. confi. 26. libro 3. Arre‐ſtata

stata verò hæc pecunia cū fuerit, dies dici debitori principali debet, vt compareat, & se si velit, rationibus arresto proponendis opponat. Et quamvis sint qui existiment, cogere hunc posse suum debitorem, vt soluat interposita cautione indemnitas aduersus creditem arrestantem, arg. I. penul. C. depos. I. is à quo. ff. de rei vend. Ias. ad I. non solum. §. morte. num. 28. ff. de op. no. nunciat. Contrarium tamen d. loco tenuit Rebuff. qui ea in re Paulum Paris. consi. 107. libr. 3. sequacem habere videtur, præcipue, cum in facultate arbitrioq; eius positum atque collocatum sit, iusta satisfatione omnem facti arresti vim dissoluere. Quid igitur, si debitor debitoris, se verum debitorem esse negauerit? Sanè non potest creditor, plus iuris aduersus debitorem sui debitoris habere, quam haberet ipse primus debitor, idemq; debitoris sui creditor. Ideoque in primis probare debitur oportebit. I. si debitū. C. quād. fisc. vel priuat. gl. ad I. 2. eo. tit. Roder. d. l. post ré. c. inci. Secundò qro. fol. 675. Doc. ad I. Diuo Pio. §. sic quoque. ff. de re iud. Quod si verò res debitoris occultauerit, & se eas habere negauerit, iustis remediis huiusmodi impudentia coerceditur, legitimaque mēdacijs sui pñnas feret. De quibus inferius latius dicetur.

Dico præterea etiam Factores & Institutores 12
mercatorum arrestari posse: quia certum est,
quod ex contractibus à se etiam nomine do-
minorum suorum initis, conueniri possunt: l.
1. in verb. ipsum tamen institorem, vel domi-

E iiiij num

De Jure Sistendi.

num eius conuenire poterit. ff. de institut. act.
& l. i. §. est autem. ff. de exercit. act. De quare
eleganter loquens Alciat. ad l. si institorem,
ff. si certum petat. ita ait. Sed an ex re in qua
præpositus est institutor, ipse quoque teneatur?
& durante officio traditum est, debere eum
solutionem procurare, & ideo tanquam insti-
torem teneri. l. & si quis. §. penul. ff. de institu-
act. Vnde finito officio conueniri nō poterit,
l. fin. eod. tit. Idque siue institorio nomine ex-
pressè contraxerit, siue simpliciter, ex ea ta-
men causa, in qua appareat non eius contem-
platione contractum esse. l. post mortem. ff.

13 de admin. tutor. Tu ea de re vide latè Docto.
ad d. §. est autem. Imo eodem loco idem esse
dicit de procuratore alterius, & eo, qui alieno
nomine contraxit. Nam sicut à Domino arre-
stari & conueniri potest, vt actiones quas ac-
quisiuit cedat ei, l. possessio quoque. §. fi. ff. de
acquir. poss. l. seruum filij. ff. mandat. ita quo-
que subinde ab eo cum quo contraxit, rectè
cōuenitur, & per consequens iustè arrestatur,
veluti cum se suo nomine obligauit. l. procu-
rator qui pro euict. ff. de procurat. cum illius
solius fidem fecutus est, contrahens, aut si do-
minus ei satisfecit: nam cum pecunia ad eū
iam peruenit, æquum est creditoribus eum sol-
uere, & directas actiones aduersus eum inten-
di posse, secundum notat. in l. i. C. de act. &
oblig. & vide Socin. consil. 18. lib. i. & Castré.
Costalium & alios ad l. Plantius. ff. de procu-
& ad d. §. est autem.

Quid

Quid autem dicendum sit de tutorē aut curatōre proximo cap. declarabimus.

Clericos quoque debitores arrestari posse existimō; Nam in his quā pertinent ad processum, etiam in foro ecclesiastico seruatur cōsuetudo laicorum. cap. cum venisset. in verb. vellent procedere. de eo qui mit. in poss. Et cū eiusmodi statutum vel consuetudo, nihil turpitudinis habeat, pertineatque ad abbreviandas lites bono publico, etiam à clericis seruari conuenit, c. constitutus. de in integr. rest. gl. in l. ex ea. ff. de postul. Raphael Cuma. consil. 41. & 83. & Philip. Franc. ad c. seculares. nume. 3. de for. compet. lib. 6. vbi dicit, quod licet consuetudo non porrigitur extra territorium, cū sit localis. c. 1. de constit. eod. lib. porrigitur tamē bene ad aliud forum in eodem territorio, & sic (inquit) cōsuetudo laicorum probat cōtra clericos in omni foro, dummodo detur cōpetentia iudicis. Ideoque Bartol. ad l. cunctos populos. col. 8. ver. hoc prāmissō. C. de summa trinit. respondet. quod cum ex statuto ciuitatis, instrumentum meretur paratam executionem, poterit laicus in foro ecclesiastico, eiusmodi instrumēti executionem, aduersus clericum postulare: quod & Rodericus quoq; voluit. d. loco, in 8. ampliat, quantumuis ad d. l. cunctos. dissentiat Baldus. Sanè in clero de fuga suspecto, dubium non est, quin ex mandato Iudicis ecclesiastici detineri possit, teste Francis. Ripa. lib. 1. de leg. respons. 13. & ad c. 1. de iud. cum etiam quod amplius est, à laico

E V si fu-

De Iure Sistendi.

si fugitiuus iam sit, recte capiatur. Panor. & alij in c. cum non ab homine. eod. tit. Bart. ad l. si quis in seruitute. ff. de furt. Hippol. singul. 43. incip. Debitor. Iason in §. 1. de act. & in materia arresti. Rebuffus d. artic. 6. glo. 2. circa fin. vers. Quinto amplia. Rodericus d. loco. in tit. de los emplagamientos. num. 48. & 49. nul laque fori præscriptio, in huiusmodi necessitate opponi seu allegari potest. Iason ad l. 2. nu. 15. 16. & 17. ff. de iurisd. omn. iudi. & ad l. si arbitro. num. 9. ff. qui satisdar. cog. Idem in prouisionalibus executionibus & namptizationibus dici solet, quia, ut laicis, ita etiam clericis, ad prouisionem, seu (ut vocant) namptiationem, condemnatur, teste Rebusso d. tomo 1. in proæmio, glo. 1. num. 69. præcipue quod huiusmodi prouisio, non tam decisione causa, quam ordinem procedendi sapiat; quare, etiam Imbert. Instit. forens. libr. 1. cap. 24. & lib. 3. c. 7. quædam annotauit. & etiam Iohannes Bessian. ad consuet. Auer. tit. 1. art. 8. dices quod secundum stilem Curiæ Parlamenti, si clericus est obligatus per literam manu sua signatam & sigillo suo sigillatam, potest conueniri coram Iudice seculari, & tenebitur cognoscere vel negare, & ad ulteriora in causa procedere, quamvis actio sit merè personalis; & si condemnetur, executio fiet in bona temporalia eiusdem. Quam tamen consuetudinem, & multas alias similes, non posse iure satis defendi puto, ut quæ libertati ecclesiasticae plurimum aduersantur, & proinde non valent apud iustos

iustos & catholicos iudices qui timorem Domini habent, auth. cassa & irrita. C. de summa trinit. licet valeant apud eos, apud quos quicquid libet licet, & qui ecclesiam oderunt, eaq; principibus secularibus libenter in omnibus subiicerent, confusionem passuri in magno illo die, cum ad iudicandum eos veniet, cuius sponsam nunc contempserunt, & iniuria affecerunt. Et quamuis statuta & consuetudines laicorum, debeant etiam in Curia episcoporum obseruari, intelligitur tamen quod seruat, non à iudice laico contra clericos, sed ab episcopo contra clericos, & si libertati ecclesiasticae non repugnant, sed iustitiae & aequitatis rationem habeant, ut notat Boerius ad consuetudinem Bituricensis tit. des iuges & leur iurisdic. §. 11. in prin. sicut & contra clericos tunc à iudice seculari seruati possunt, quādo clericū tāquam actores in iudicio seculari, contra laicū procedunt, iuxta notata per Rebuffum in tomo 1. in prefat. num. 62. cum seq. & Guil. Bened. ad ca. Raynutius. ad verb. & vxorē. decis. 2. num. 125. cum seq. de testam. His recte adiicias, quod Ican. Fabri ad §. is quoque. num. 3. versi. quid si sit clericus, Instit. de act. respōderet, quod si clericus se obligauit ad arrestū pro debito ciuili, valet obligatio, arrestumque tenet; Ita tamen ut in Curia ecclesiastica, non in seculari detineatur: detentus verò, neque carceri mancipetur, neque vinculis alligetur. Quam Fabri opinionem & Guido quoque q. 81. sequetus videtur, quod & Boerius q. 349. nu. 11.

col.

De Iure Sistendi.

col. antepenult. probat. Et licet Rebuffus ad
ord. reg. tomo 1. tit. de liter. oblig. art. 2. glo. 1.
num. 11. dicat, quod hodie si clericus fuerit in
personam obligatus, potest à Iudice seculari
comprehendi, & ad carceres episcopi duci, &
ibi detineri, non video tamen id vlla lege aut
ratione probari posse, nisi Iudicis ecclesiastici
copia haberri non possit: Nam tūc, vt superius
dixi, si est euidens periculum fuge, iudex alio-
qui incompetens potest personā sibi nō subie-
ctam detinere, vt eū suo Iudici deinde tradat.
§. audient. in authen. de defens. ciuitat. Inno.
in cap. vt famæ de sentent. excom. Concludo
igitur in hoc articulo, posse clericos detine-
ri & arrestari, sed auctoritate Iudicis ecclesiastici
duntaxat, nisi copia illius haberri non pos-
sit, & periculum sit in mora. Idem dico de bo-
nis eorum mobilibus, quia sicut in illis à Iudi-
ce seculari executio sententiæ fieri nō possit,
sed bene à Iudice ecclesiastico, ideo quod se-
quuntur personam, & sic priuilegio persona
vti debent. c. ecclesiarum seruos. 12. q. 2. glo. in
c. fin. de vita & honest. cler. Rebut. in terminis
d. art. 2. glo. 1. num. 106. etiam si non haberet
clericis nisi illa bona mōbilia, vt ipse ait; Ita
quoque non puto in his fieri posse arrestatio-
nem. Excipit tamen idem Rebuffus aliquot
casus ibi, num. 119 in quibus putat, bona mo-
bilia clericorum, à iudice laico pro executio-
ne capi posse: vt si non clericaliter, sed mo-
re mercatorum in iis bonis versentur; si fru-
ctus sint in fundo pendentes, &c. quem vide.

Et in

Et in terminis nostris, quod Iudex secularis bona mobilia clerici arrestare nō potest, tenet & consuluit Iustinus Goblerus, consil. incip. 15
Cum satis constet.

Sed & testes. vt testimonium dicant, Tabelliones, vt instrumenta exhibeant, Apparatores, Nuncij, & Executores, vt executionis stationem præbeant, sibi atque arrestari possunt. Imbert. libr. 1. instit. forens. c. 1. Rebuffus ad ord. reg. tomo 3. tit. de citatio. arti. 2. glo. 4. num. 19. & tradunt Doct. ad tit. de testib. cog. Bald. & alij ad l. quibus diebus. in princi. ff. de cond. & demonstr. Quomodo & Domini de Rota decis. 90. incipi. Iudex. in no. decidunt quod iudex appellationis à grauamine potest literas arrestare, & testes ab futuros recipere, propter periculum, & c. quoniam. extra. vt lit. non contest. & valebunt eiusmodi attestations, sic receptæ coram iudice à quo est appellatum, si pronūcietur per eum bene processum esse, & malè per partem appellatum. & extat decisio 572. incip. Primò. in antiq. etiam de litterarum arrestatione, quam vide. 16

Potest etiam litigans arrestari, vt respōdeat libello, si personalis sua respōsio desideretur, vt decidit Iacob. de Beluisio. in repetitione c. Romana. §. contrahentes. in septima & ultima oppositione. de for. compet. lib. 6. & Bald. ad l. 1. C. de lit. contest. per cap. fin. & ibi glo. & Doct. de for. comp. Id quod tamen limitant Domini de Rota decis. 31. incipi. Voluerunt. in no. hoc pacto, quod reus de Curia recessus non

De Jure Sistendi.

rus non potest arrestari, nec compelli ad respondendū interrogationibus principale negotium tangentibus, nisi positiuē dentur per modum articulorū & in scriptis. Et ideo decisio 394. incip. Si suspenso, etiam in no. dicit quod litigans in possessorio, de Curia recessus, arrestari potest, donec respondeat articulis super petitorio per reū datis, cuius responsio tunc possessorio non praejudicat, maxime interueniente protestatione; & idem econtra, quod quando intetatur possessorum, potest actor per reum arrestari, ut de Curia non recedat, nisi respondeat articulis per ipsum reum productis, ne probationum copia pereat, tenet Milis in suo repertorio, ad verb. Possessorum. & D. Ant. ad ca. pastoralis. de caus. pos.

17 Adde quod ciuis pro debito ciuitatis detineri, sisti & arrestari potest, quando ciuitas se & suos, suaque & suorum bona (sicut fieri soler) solemniter obligauit, neque solum pro rata & portione sua arrestari poterit, sed pro debito vniuerso. Ias. Fran. à Rip. & alij ad l. 4. in initio. ff. de re iud. & ad l. si is qui bona. n. 7. ff. de pig. & hyp. Doc. ad l. sicut. ff. q. cuiusq. vni. no. Nā q. pleriq; existimant, vnu quēq; céseri pro sua parte obligatum, nisi aliud sit expressum; respectu ciuium inter se, nō respectu creditoris verum est; Scire enim creditor nunquā posset, quota cuiusque sit portio; neq; etiam illud in contrahendo actum seu cogitatum fuisse dici potest, planeque usus arresti sic toleretur, & particularis hæc præstatio, plurima secum

secum incommoda ferret. I. plane. ff. famili. er-
ciscun. Porro autem, quod ita arrestatus vel
detenus præstigit, damni que quod accepit æ-
stimationem ac refusionem, à communitate,
vel ciuitate recuperare potest, ut testatur Lau-
rentius Sylvanus consi. 35. num. 8. lib. 1. Car.
& alij ad l. nam Seruius. ff. de nego. gest. & ad
l. 2. §. fin. ff. de verb. oblig. Panor. consi. 21. in-
cip. In quæstione, lib. 2. & consil. 60. libr. 1. Nō
me latet quod D. Henningus Goden, consil.
34. num. 33. fuse admodum sustinet, ciues ali
cuius ciuitatis, pro debito eiusdem capi, deti-
neri, vel in carcere rati creditoribus ciuitatis nō
posse; sed opinionis illius in hoc articulo, iusta
defensio esse non potest, tum quod moribus
nostris contrarium seruetur, tum quod nō
videatur loqui, quādo res & bona singulorum
nominatim creditoribus obligata & supposi-
ta fuerunt. Porro autem quemadmodum res
ista vtilis est & quotidiana, maiore desiderat
explicationem. In eo enim conueniunt plerique,
quod si villa aut communitas alicuius lo-
ci, non habeat bursam communem, potest talis
communitas imponere collectam, & solu-
uere illis, quibus tenetur, secundum Doctor.
ad l. 1. ff. quod cuiusq. vniuer. no. & Specul. de
execut. sent. §. sequitur. vers. Quid si vniuersitas.
Et executores deputati ad tales collectas
seu talliam (ita enim loquuntur interpretes)
possunt capi & conueniri, lapso termino eis
dato ad exigendum & soluendum. vt l. 1. ff. de
munerib. & hon. Id quod sequitur Guido Pa-

pon.

De Jure Sistendi.

pon. quæst. 87. incip. Si villa. limitans hoc ta-
men sic, quod licet disputari posset, an villa,
ciuitas vel communitas hoc posset sine aucto-
ritate sui superioris, de quo per Bart. in l. i. C.
de mulier. tamen seposita iuris disputatione,
de cōsuetudine & de facto, ciuitates, villa, aut
communitates, nō possunt indicere collectā,
sive pro eorum necessitatibus, sive pro publi-
ca collectā, sine auctoritate Curia, Parlamen-
ti, aut superioris, & si contrarium faciunt (in-
quit) inquæstantur, & arbitrio iudicantis pu-
niuntur, & dicit se semper vidisse ita obserua-
ri in praxi. Rectè dicit de consuetudine aut fa-
cto, quia iuris decisio in eo articulo est anceps
& varia, vt licet videre ex decis. Capell. Tho-
los. q. 347. Bellono. cons. 28. num. 11. Aymo.
de antiq. tempo. parte 4. cap. incip. Circa præ-
missa. Capitio. Decis. Neapol. noua. 148. & la-
tissimè ex Egid. Thomate, in lib. de collectis.
cap. incipi. Retenta proxima discussione. vbi
dicit hoc onus imponi posse, vt exoluatur de-
bita, pro vtilitate & necessitate publica con-
tracta, & in cap. præcedenti, num. 33. dicit sūf
sicere, si hoc postea notificetur Principi, & ab
eo impositio, aut onus hoc confirmetur, si for-
tè illius consensus, antea haberi non potuit:
Sicut hoc Louanij habere non potuit, cum
Princeps Auriacus valido exercitu Louaniū
obsideret, & ciues ad sedecim milia floreno-
rum, pro compositione & redemptione coge-
ret anno dñi 1572. mense Septembri. Sed hāc
questionem ita hoc loco delibasse satis est; Il-
lud

Iudiciorum propius huc spectat; An is qui defuit
esse ciuis, & aliò domicilium suum transtulit,
pro debito, suo tempore contracto arrestari &
conueniri possit, vel econtrà, an is qui tempo-
re contractus non fuit ciuis, sed postea incipit
esse ciuis, possit conueniri & arrestari pro de-
bito, ante sua tempora contracto? In tractatu
meo de reparandis ecclesiis. cap. 10. aliquid de
hac redixi. Sed ibi locutus sum non propriè
de istiusmodi debito, per ciuitatem, aut com-
munitatem contracto, sed de collecta vel ga-
bella, subditis imposta. Ad propositam tamē
qōnem existimo esse respōdendū cū D. Hénin
go Godē, cōsi. 34. inci. Cōsules duodecim. nu.
32. ver. inci. circa hanc cōpositionē, q. si ciuis,
qui fuit ciuis tēpore debiti cōtracti à ciuitate
recedat, potest non obstante recessu, pro debi-
to suo tempore legitimè contracto arrestari,
aut detineri. Sufficit enim quod causa, pro-
pter quam debitum contractum fuit, habuit
originem illo tempore, quo ille erat ciuis, &
quod tunc contractum fuit. Bart. ad l. incola.
ff. ad municip. Specul. in tit. de cens. §. nunc di-
cendum. ver. sed quid erit. Ecōtra verò (inquir
ille) si quis tempore debiti contracti, ciuis nō
erat, detineri non potest, nisi tunc illic habue-
rit bona, ex quibus debitum soluendum quo-
que fuerat, quia de illis indifferenter teneret
tam veniens quām recedens. arg. l. 2. & authē.
ibi. posita. C. fine censu vel reliq. Id quod plu-
rimum obseruandum & notandum est, si in
praxi obtineri posset; Usus enim arrestorum

F

latē

De Iure Sistendi.

Iatè nunc passim extenditur, videmusque pa-
sim etiam eos arrestari pro debito ciuitatum,
qui tempore contracti debiti, in iisdem non
habitauerunt; quod an consensu populi rece-
ptum sit, an potius ignoratione iuris ab arre-
statis non propositi fiat, dubito. Et pro hoc
vsu facit consil. Castren. f. 455. incip. Visis. lib.
1. vbi dicit, quod iuris est de ipsa communita-
te, idem esse debet de hominibus, qui postea ad
communitati adiiciuntur, quodque commu-
nitas est quædam vniuersitas iuris que recipit
augmentum & diminutionem, & ideo pacta
cum ea facta extenduntur ad illos, qui de ipsa
postea efficiuntur, cum semper eadem esse di-
catur; videnturque ea conditione esse recepti,
ut pari iure vtatur: & puto quod ita in dubio
pro hoc vsu iudicaretur. Pro priore tamen o-
pinione facit id quod not. Bald. conf. 47. in-
cip. ad euidentiam. lib. 3. num. 4. quod syndi-
cus siue administrator ciuitatis non potest obli-
gare eos, qui tempore contractus non sunt de
ipsa vniuersitate. ut C. de decurio. l. prouiden-
dum. libro 10. & hoc est verum, inquit, quod
non potest eos obligare tanquam singulares
personas, quia cum inspiciatur tempus cōtra-
ctus. l. si filius. ff. de verb. oblig. & tempore cō-
tractus, isti non erant de vniuersitate, obliga-
ri non potuerunt tanquam particulares perio-
næ. l. si unus. §. ante omnia. ff. de pact.

Quid igitur si posteaquam ciuitas aliqua,
se pro debito aliquo obligauit sola, postea Sta-
tus patriæ, aut tota prouincia se obligat pro
codem

codem debito? Respondeo nihilominus ad-
huc posse pro illo debito, ciues illius ciuitatis
conueniri, nisi nouatio intercedat, quia & ip-
sa quoque in Prouincia est. Et in simili deci-
dit Bald. ad l. si tibi homo. §. si testamento. ff.
de leg. 1. quod si pro aliquo debito ecclesiæ
soluendo Papa imponit collectam vni com-
munitati, deinde verò generaliter toti Pro-
uinciaæ, est in potestate creditoris, vtrum spe-
ciali, an generali impositiōe vtatur, quia neu-
tra derogat alteri. argu. d. §. si testamento vbi
grauamen generale, non liberat grauatum sin-
gulariter, nisi solutione legati secuta, & sequi-
tur ibi Iason num. 14. & alij cum eo.

Sed de eo dubitari posset, quid agendum
sit, si debtor & is qui arrestatur in re quę arre-
stari debet, portionem aliquam indiuisibilem
duntaxat habuerit? nihil referre afferit Rebūf-
fus, d. art. 6. glo. 3. num. 33. nihilque impedire
existimat, quo minus ratione partis, tota ar-
restetur: ita tamen vt arbitror, quod istiusmo-
di debtor, suo socio de damno ipsius in alte-
ra parte accepto teneatur. In simili enim re-
ceptum est, animal alterius publicari, & fisco
ascrībi subinde posse, sed succurritur eo casu
domino animalis, vt contra eum, cuius culpa
commīsum incidit, pro damno accepto expe-
riatur. Roman. & alij ad l. dotem. §. dominis.
ff. de pub. & vectig. & ad l. fin. ff. de pign. act.
Præsumitur tamen, inquit Rebūfus, res apud
debitorem inuenta, esse eius. arg. l. fin. C. de rei
vend. & c. ecclesia. de caus. possess. quo modo

F ij aduer-

De Iure Sistendi.

aduersus generum quendam iudicatum fuisse ait, qui arresto se opposuit, & equum apud sacerum repertum, suum esse dixit, nec aliter probauit. Ideoque debitor rem eiusmodi, alterius esse, incontinenti probare debet, si arrestum euitare velit, Alberic. ad l. 2. C. ne vxor pro mar. quemadmodum vxor, si eo tempore quo aduersus maritum sententia mandatur executioni, se opponat, & res quas apprehendit executor, suas esse contendat, hoc probare debet, quia mariti esse presumuntur, teste Bal. & Petro de Bellaper. ad eandem l. 2.

19 Imo quod amplius est, si creditor petiit, se mitti in possessionem bonorum suidebitoris, & missus fuit, nihilominus tamen debitor sifst & arrestari potest. Decius conf. 460. nume. 9. nam & Barto. ad l. consentaneum, coll. fin. vers. 2. quero. C. quo. & quand. iud. & Bar. se-
cucus Baldus ad l. ignorare. C. de restitu. nul. &
ad l. 1. §. fin. ff. si quis in ius dicent. non obt. re-
sponderunt, quod creditor immisus in posses-
sionem bonorum debitoris sui, curare nihilominus potest, eundem debitorem apprehendi,
quia scilicet, hæc remedia cumulatiuè com-
petunt ad eundem effectum, & per electione
vnius, alterum non tollitur. Et hoc idem se-
quitur Ioan. Papon ad consuet. Bourbon. tit.
des executio. §. 104. His verbis. Melius est sta-
tutum quam iuris communis dispositio, quo
etiam si debitor simpliciter nexus sit, utroque
remedio creditor liberè vti potest: & ita arre-
sto saepius sancitum est; Nam post acceptum
pignus

pignus creditorū ut satisfiat, iudex aditus prouidere deberet. verba sunt text. in l. qui legati. C. vt in poss. leg. Bald. ibidem, & in authē. quæ supplicatio. C de precib. imper. off. & in l. fin. versi. sed si cum. ff. si cert. pet. & Iason consil. 9. nu. 1. libr. 1. resoluunt, quod etiam si creditor pignoribus capris debitorem teneat, nihilominus eum prehendi, & personaliter detineri curare potest, & econtrā ca. si. de eo qui mit. in possess. rei seruand. caus. lib. 6. & expressè Bar. in l. consentaneum. in vlt. collat. C. quomo. & quand. iud. Hactenus ille. Et idem rursus ibidem. §. 130. his verbis. Excipio autem personales executiones, quia is cuius pignora capta sunt & distrahuntur? prehendi & detineri potest, & econtrā, vt tenet Iason consil. 9. in tertio themate lib. 1. & videtur sequi Marian. Soci. nepos, consil. 17. libro 2. Neque mouet quod dicitur, eum qui viam iuris elegit, amplius ad viam facti redire non posse. l. si mulier. in fin. ff. quod met. caus. Salic, ad l. 2. in 10. quæst. C. de seruit. & ad l. 1. in princ. C. de exec. rei iudic. tum quia via arresti est vera via iuris: tum quia regulæ illi nullus est locus, quando plura remedia ordinata sunt ad eundem effectū, in fauorem actoris. teste Decio d. loco. nume. 12. Quo modo Boerius quæs. 306. responderet, eum creditorem qui pignus accepit, posse nihilominus personali actiōe debitorem vrge re: neque audiendum esse debitorem si dicat, Tu habes pignus, & es securus, quod & Cor naxum consil. 108 lib. 4. voluisse ait. Et si quis

F iii in pos-

De Jure Sistendi.

in possessionem legati seu fideicommissi set-
uandi causa missus est, contra heredem adhuc
agere potest, i. qui legati. C. vt in possess. lega.
Rursum qui ad petitionem creditoris excom-
municatus est, nihilominus ad soluendum
urgetur, non multo aliter, quam si qui hostia
gria (vt nostri dicunt) seruare promisit. Guido
Papæ consilio 99. incip. Ioannes Borelli. libro
2. Barto. ad l. 1. ff. de leg. commis. Sed paulò ap-
pertius idem Guido consl. 117. incip. Ex actis.
versic. vltierius non obst. & consl. 114. num. 4.
lib. 2. ait, quod si quis est incarcerated, ad insta-
tiam sui creditoris, potest nihilominus credi-
tor bona illius persequi, & econuerso, si pri-
mo conuolauit ad bona debitoris, potest po-
stea pro residuo adhuc facere capi personam
debitoris. Angel. ad l. 4.. §. si ex conuentione.
& ibi Zasius numero 8. ff. de re iudic. tum
quia carcer qui ad custodiam deputatus & co-
stitutus est, l. 1. C. de custod. reor. l. aut facta.
§. solent. ff. de pænit. neque debitum soluit,
neque perimit aut extinguuit obligationem:
tum quia illa remedia ad vnum effectum ten-
dunt; tum quia æquum est, illi vltierius succur-
rere, cui vnum remedium non sufficit. Corn.
d. consl. 108. lib. 4. Rebuffus d. tomo 1. art. 11.
gl. 3. nu. 12. Quæ omnia dubium non habet,
vt videtur, si persona & bona debitoris simul
erant obligata, quod fieri curat cauti credito-
res, vt d. loco nu. 8. ait Rebuff. non ignorantes
quod abundans cautela non nocet. l. penu. C.
deciuict. Et quidem præcipue hoc tempore,
quo

quo fides atque charitas frigeret, & aduersarius noster diabolus, mille artifex nouas atq; inuisitatis decipiendi formas quotidie suggerit debitoribus ad fraudandum propensioribus. Alioqui verò difficile esset in vium forensem quæ dicta sunt adferre, & rem ac personam debitoris sistere, vel arrestare, quod multarū prouinciarum mores non admittunt.

Illud etiam notari potest, si Iudex qui arrestare debitorem præcepit apparitori, ante factum arrestum, vel moriatur, vel officio defungatur, poterit nihilominus apparitor arrestum facere, & præceptum sibi factum exerci, quia præceptum Iudicis, illis modis non extinguitur, licet aliud in commissione obseruetur. Hyppol. ad l. fin. num. 185. ff. de iurisdic. omn. iudic. Rodericus ad declarat. l. 2. tit. de los emplazamientos. lib. 2. fori. nu. 28. per text. in authen. vt nulli iudi. §. si verò coll. 9. & l. fundi venditor. ff. de acquir. hered. Et licet alias præceptum Iudicis regulariter non duret ultra tempus suæ iurisdictionis, l. fin. ff. de pæn. l. eum qui. §. magistratus. ff. de iurisd. omn. iud. l. 1. C. de postul. cap. præsent. de offic. leg. nume. 6. hoc tamen verum esse intelligunt nostri, nisi sit factum cum cause cognitione. Ideoque Ang. ad l. si per epistolam. ff. de acquir. here. ait, quod iussus Iudicis factus causa cognita, vt eius sententiam exequatur apparitor, non perit eius morte, ea denique ratione ibidem, quod hic dicimus, affirmat.

Dico etiā præterea defructuatores honorū 21

F iiiij obli-

De Jure Sistendi.

obligatorum recte pro debito, & redditu de-
curso conueniri & arrestari posse: Quia vbi bona
sunt obligata pro certa annua præstatiōe
actio personalis competit contra possessōe
pro tempore quo possedit & defructuauit. Ca-
strenſ. ad l. Imperatores. in princip. ff. de publi-
Hostiens. Ioann. Andre. & Panor. ad cap. paro-
chianos. de decim. & idem Panor. ad c. pasto-
ralis & ad cap. cum homines, in fin. eo. tit. Fre-
deric. de Senis. consil. 18, & oritur hic actio ex
quasi contractu secundum prædictos Doct.
ad d. ca. parochianos, quia sicut heres obliga-
tur creditoribus ex quasi contractu, per aditio-
nē hereditatis, licet aliter cum illis non con-
traxerit. l. 3. & 4. ff. ex quib. caus. in poss. Itae-
tiam obligatur ille ex quasi contractu, qui de-
fructuauit rem alteri obligatam, vel qui fru-
ctus obligatos percipit, licet sit singularis suc-
cessor. Et qui fructus percipit, debet soluere
onus reale. I. neque stipendium. ff. de impens.
in rebus dotal. fact. & hæc est pulchra decisio
D. Præsidis Euerardi cons. 147. incip. Praecla-
rissime D. Decane. vbi dicit, quod defructua-
tor honorum super quibus est constituta pen-
sio ecclesiastica, potest pro decursa pensione
conueniri, & non obstat, inquit, si dicatur qđ
hoc sit verum, si conueniatur hypothecaria, se-
cus si actione personali: quia dicit idem esse
etiam si conueniatur actione personali, ut est
decis. Delphina, 576. quam decis. vidi, & Gui-
do Pape in eadem decidit quod possessor po-
test conueniri pro alimentis, decimis aut an-
nuer-

niuersariis decurris, & sequitur Hieroni. Gy-
gas, in tract. de pens. quælt. 39. Alcia. consi. 22.
& 40. & dixi latius in lib. de reparand. ecclesi.
Et in contrarium non mouet secundum eun-
dem D. Præsidem, quod actio personalis non
datur contra singularem successorem aut pos-
sessorem. l. 1. §. si heres. ff. ad S. C. Trebel. l. fin.
ff. de contrahend. empt. quia hoc est verum,
quando actio est merè personalis, non respe-
ctuua ad rem. exempli gratia, Tu es mihi ob-
ligatus ex mutuo, vel ex causa emptionis, in
decem, & vides bona tua Titio, certum est qđ
ego non habeo actionem contra Titium em-
ptorem & possessorem eiusmodi bonorum, li-
cet ea defructuet, sed quando actio nō est me-
rè personalis, sed respectuua ad rem, tum bene
sequitur possessorem & fundum, ut ait, Iason
ad l. 1. C. de iure emphy. sicut etiam videmus,
quod actio personalis in rem scripta, datur cō-
tra eundem. l. metum. §. fin. ff. quod met. cauf.
& quod vbiunque res est affecta, actio per-
sonalis datur contra possessorem. Bald. ad l. 2. q.
13. C. de rescind. vend. Alex. in d. §. si heres. Et
eo cessante, inquit, officium iudicis datur cō-
tra eundem, maximè quando principalis nō
est soluendo, & defructuator sciuit rē esse affe-
ctam. l. in causæ. ff. de minor. Et secūdum hāc
sentētiā, quæ est, quod defructuator bono-
rum, pro redditu obligatorum potest conue-
niri, & per consequens in patria arresti arresta-
ri, tenet generalis consuetudo patriæ Leodien-
sis, vt audio, & al. orum locoruī; Et licet ab

F V aliis

De Iure Sistendi.

aliis hac de re dubitatum fuisse memini, non video tamen ob quam rationem ab opinione eiusdem D. Præsidis & aliorum superius citatorum interpretum recedere debeam; pro qua opinione se consuluisse, & in iudicio obtinuisse asserit idem Gygas d.q. 39. in fin. vbi multas alias similes decisiones adducit, de charitatio, subsidio, alioque onere præterito & non soluto à possessore & defructuatore exigendo; quæ ad istius articuli confirmationem plurimum facere videntur.

- 22 Subiicimus etiam his, Nautas, aurigas, & reliquos qui vectigalia non soluunt, & contra quos multo magis quam contra alios, via executiva & detentio permittritur, vt ait Castrensis consilio 455.lib. 1. & Baldus consilio 238.libro 1.
- 23 Omnis præterea contumax, arrestari potest, & sicut prouidetur contra contumaciam per pignorum captionem. l. cum eo. ff. ad l. Iul. pecul. Institu. de satisd. tutor. § si vero reus. Ita etiam per arrestationem personæ, vt ait Rebussus, ad ord. reg. tomo 3. tractat. de contum. art. 13. gl. vii. nu. 8. & allegat Florianum ad l. si is cum quo. ff. commu. diuid.
- 24 Animalia quoque in alieno prædio reperta, arrestari & detineri possunt pro dano dato, vt cap. 2. latius diximus, & latius de ea re scribit Bartolus & Moderni post eum, ad leg. hoc amplius. § de his autem. ff. de damno infect. & in cap. si læserit. extra de iniur. & astari debeat iuramento Domini agri seu prædij, super

super damno fuse tradit Ioannes Bessianus
ad consuetud. auer. tit. des pasturages. art. 13.
& 21. & Franc. Mignon ad contuetud. An-
peganen. titu. de la punition des crimes. artic.
183. vbi conciliat pugnantes, Bartoli & alio-
rum sententias.

Nihil etiā dubito, quin & res propriæ sibi 25
& arrestari quoque possint: quia licet arre-
stum naturam pignoris prætorij, aut iudicia-
lis habere videatur, vt supra dictum est, pi-
gnus autem rei propriæ esse non possit. I. ne-
que pignus. ff. de regul. iur. I. si rem alienam.
ff. de pigner. act. Arrestatio tamen rei pro-
priæ non prohibetur: quæ non ideo fit vt ex
ea dominus aliquid consequatur, vel vt ali-
quod ius nouum sibi in ea acquiratur; sed ne
res illa sua, quæ furto fortè ei sublata, aut vi
erepta est, aliò transferatur, vt vendicari
postea non possit. Quid enim si exterus a-
liquis, qui rem meam à fure, aut à non do-
mino emptam habet, hacten seat? quid si
fur apud tertium aliquem eam depositit?
Quid si eam in naui vel currū inuenio? ar-
gumen. I. cum ex eo . ff. ad I. Iul. pecul. Et
hoc in terminis decidit Rebuffus ad ord. reg.
tomo 1. artic. 6. glo. 3. numero 562. his ver-
bis. Nam hoc arresto utimur, contra foren-
sem, rem meam habentem, & hac transun-
tem, vt etiam rem meā sistere & arrestare pos-
sim. Et hæc fuit prima opinio posita in I. fi-
na. C. vbi in rem act. Vbi possem conuenire
deferentem rem meam, vbi repertus fuerit,
tum

De Iure Sistendi.

cu quia ratione rei suæ potest conueniri quis
vbi res est. d. l. fi. qui loquitur generaliter, ergo
de quaenque re mobili vel tè mouente intel-
ligi debet, tum quia actio rei vendicationis
procedit ex possessione. l. non alias. §. 1. ff. de
Iudic. ergo habebit locum contra hunc foren-
sem possidentem. Et hanc opinionem sequi-
tur glo. in l. sed & si suscepit. §. vlti. ff. de iu-
dic. & glo. in cap. fin. de foro compet. & Com-
posit. in cap. dilectus. 2. de rescrip. Hostiens. &
Socin. in c. sanè. de for. compet. Et ista opinio
communiter in iudiciis seruatur, teste Alberi.
in d. l. fi. & est magis communis secundum lo-
annem de Plat. ad l. cum neque. C. de incol. li.
10. & in hoc regno seruatur, teste Phyrroad
consuet. Aurel. in eo tit. c. 19. sequitur Ang. &
Iason in l. si fideiussor. §. fin. ff. qui satisd. cog.
Ioā. Lupi in repetit. c. per vestras. §. 18. fol. 55.
col. 4. de dona. inter vir. & vxor. & secundum
istam opinionem fuit iudicatum Burdegalz,
vt refert Boerius in decis. suis. q. 2 18. incip. si
quis transiens. Hactenus ille. Ex quibus ver-
bis intelligimus, quod huiusmodi arrestatio,
secundum eum, eo casu nō pertinet ad ius ali-
quod pignoris, sed potius ad præparādam vē-
dicationem, & recuperandam possessionem.
Quomodo & Decius & Māsuerius & Cagno-
lus, & alij ad d. l. neque pignus, docent quod
licet dominium rei acquirere dominus non
possit tunc cum iam illud intus habeat, nihil
tamen eidem regulæ obstat, si ad possessionē
assequendam, aut recuperandam alium titu-
lum

lum adiiciat. De quo vide eleganter loquenter
Tiraquel. de retract. conuent. §. 2. glo. 1. & v-
nica. nume. 42. ubi latè docet, quod licet quis
non possit habere pignus in re propria, aut eā
emere, hoc tamen est verum respectu iuris ip-
sius rei, sed non respectu iuris reuocādi eam,
vel alterius.

Quibus ita constitutis nihil hæsitandum ²⁶
est, quin fructus in fundo meo quē alius pos-
sideret, iacentes & extantes arrestare possim, ne
aliò transferantur, vnde eos repetere non pos-
sem. Sed illud maioris ponderis & momenti
est, an id mihi permittendum sit, antequam
fundum illum vendicem & in iudicio vendi-
cationis dominus illius declaratus sim: vide-
tur enim quæstio dominij esse præjudicialis,
& proinde præmittenda. I. si de hereditate. I si
status. I. si res. C. de ord. cognit. Quia si is qui
arrestat fructus, in probatione dominij defece-
rit, arrestum ab eo factum inane est. Sed hoc
me nihil planè commouet, quo minus exi-
stimem contrariam sententiam esse veriorē.
Etenim licet in iudicio arresti quo is qui arre-
stari fecit fructus, non obtinebit, nisi in eo se
probet dominum fundi & fructuum esse, aut
se ad possessionem eorum restituendum esse;
si de possessione agatur, nisi probet veteram
suam possessionem: arrestatio tamen fructuum
veluti ad iudicium illud præparatoriè bene
permittitur, periculo arrestantis, sicut & in
omni arresto, causa arresti facti postea verifi-
cada est, eaque cessante cessat illius effectus, &
condem-

De Jure Sistendi.

condemnatur arrestari procurans in expensas
damna, & interesse, sicut inferius latius dice-
tur. Et in materia iudicij quo agitur ad exhi-
bendum, exhibitio quidem petitur, & ad rem
exhibendam reus condemnatur, quod iudi-
cium est præparatorium. l. 1. l. si res tuas. C. ad
exhibendum. Sed non statim ibi vrgebitur a-
ctor ad probationem dominij, vel iuris sui: cu
solum præparatoriam actionem intendat, &
satis fuerit eum postea hoc probare in vendi-
cationis processu, satisque est, causam allega-
re, quare exhiberi voluerit rem ab aduersario
possessam, & eam quidem probabilem. l. 3. ff.
dict. tit. Oldendorpius in suis classib. classe 3.
act. 1. de act. ad exhibend. in forma libelli ar-
tic. 2. incip. vestis illa, &c. sicut etiam superius
diximus, & inferius adhuc dicemus quod lu-
dex probabilitatem causæ arresti etiam pon-
derat.

*Qui, & quorum bona seu res, arrestari
non possint.* Cap. 5.

ARGUMENTA.

- Scholares & eorum bona arrestari non possunt. n. 1.
Quis probabit bona scholaris esse vel non esse. n. 2.
Parentes scholarium an arrestari possint. n. 3.
Scholaris unius academie, an scholarem alterius a-
cademie arrestare queat. num. 4.
*Quid de Bedellis ministris, & seruitoribus schola-
rium dicendum.* num. 5.
Milites an rectè arrestentur. num. 6.
Commeatum ferentes ad castra non sistuntur. n. 7.
Filio